

Veoautojuhi täienduskoolituse õppekava

1. Autovedude korraldus (logistika)

1.1 Autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise alused, õigusaktid ja selle muudatused

1.1.1 Autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise nõuded veoseveol. Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktid ja selle nende viimased muudatused. Tegevusload ja piirangud veonduses. Tegevuslubade väljaandmise kord. Tegevusloa kohustuseta lubatavad vedod. Kvalifikatsiooninõuded autojuhile.

1.1.2 Tasuline ja oma kulul korraldatav veosevedu. Kombineeritud vedod ja selliste vedude korraldus.

1.1.3 Vedude juhtimine ja korraldamine. Ettevõtja poolne kontroll ja riiklik järelevalve. Majandustegevuse register ja liiklusjärelevalve infosüsteem. Riigisisene veoturg.

1.2 Transpordi ökonomika alused

1.2.1 Omahinna mõiste ja selle kujunemine veonduses. Praktilised näited.

1.2.2 Omahinna tulude ja kulude elemendid. Autojuhi osa omahinna kulude ja tulude kujundamisel. Praktilised näited.

1.3 Veosevedu

Pakendite materjal ja liigid. Pakendite märgistamine käsitlismärgistega, märgistuse tähendus.

Konteinerid ja kaubaalused, liigitus, mõõtmed ja kasutamise kord.

1.4 Ohtlikud veosed (ADR)

1.4.1 Ohtlike veoste mõiste ja ohtlike ainete klassifikatsioon.

1.4.2 Võimalused ohtlike veoste veoks ilma ADR-konventsioonist tulenevate piiranguteta (piiratud ja erandkogustes ohtliku aine pakendamine, pakendite tähistamine ja vedu; väikeses koguses ohtlike ainete vedu). Veoüksuse tähistamine piiratud kogustes pakendatud ohtlike ainete veol. Piirangud veol.

1.5 Kiirestiriknevate toiduainete vedu

Erinõuded kiirestiriknevate toiduainete veol. Nõuded kiirestiriknevate toiduainete veol kasutatavatele autodele ja haagistele.

1.6 CMR konventsioon ja võlaõigusseadus

1.6.1 Vedaja vastutus, vastutuse ulatus ja piiramine. Vastutusest vabanemise juhud. Autojuhi kohustused vedaja vastutuse kandjana.

1.6.2 Veoste saatjalt vastuvõtmine veoks. Veoste vastuvõtmise erijuhud.

1.6.3 Veoste üleandmine saajale. Veoste üleandmise erijuhud.

1.6.4 CMR veokiri/saatekiri. Veokirja täitmine ja veosesaatja eritingimuste lugemine/tõlgendamine. Veokirjaga kaasnevad dokumendid, näiteks faktuurarve, kauba eriomadusi tõendav sanitaar- ja fütosanitaartunnistus, päritolu-tõendid jne.

1.6.5 Dokumentide näidiste tutvustamine, näpunäited kasutamiseks ja täitmiseks.

1.7 Veoste laadimine ja kinnitamine

1.7.1 Veoste paigutamine sõidukite veokasti või lastiruumi sõltuvalt saadetise kaalust, mõõtmetest ja väliskujust. Veose ühtlase ja tasakaalustatud paigutamise tähtsus.

1.7.2 Autoveol veosele mõjuvad jõud.

1.7.3 Nõuded pakendite ja saadetiste kinnitamiseks erinevatel vedudel:

- 1) suurte ja raskete saadetiste veol;
- 2) postide, torude, palkide ja muude pikamõõduliste esemete veol;
- 3) saematerjali (talad, prussid, lauad) veol;
- 4) kaubaaluste ja konteinerite veol;
- 5) suurte rõngaste ja rullide veol;
- 6) töömasinate ja teiste sõidukite veol;
- 7) betoonelementide ja tarindite veol;
- 8) ISO standardi kohaste konteinerite veol.

1.7.4 Veose kinnitusvahendite liigid. Veose kinnitusvahendite tugevusvaru ning nende valik erinevate saadetiste veol. Veose kinnitusvahendite korrasoleku kontroll ja riketega vahendite kasutamise keeld.

1.8 Rahvusvaheline autovedu

1.8.1 Rahvusvahelist autokaubavedu käsitlevad õigusaktid. Nõuded ettevõtjale, nõuded veole, nõuded sõidukile ja selle autojuhile.

1.8.2 Bilateraalsete rahvusvaheliste maanteeliiklust korraldavate kokkulepete tähendus ja nõuded.

1.8.3 Rahvusvaheliste autokaubaveo lubade (edaspidi *veoload*) väljaandmise ja kasutamise kord.

1.8.4 Veolubade liigid. Erinevates riikides veolubade kasutamise korraldus.

1.8.5 CEMT veoluba väljaandmise ja kasutamise kord.

1.8.6 Kabotaažveo mõiste ja nõuded.

1.9 TIR konventsioon

1.9.1 TIR süsteemi põhialused. TIR tagatiste süsteem. Pädevate asutuste roll tagatiste süsteemis.

1.9.2 Vedaja tagatised. Aktsepteeritud veovahendid ja tollitõkendid.

1.9.3 TIR märkmik ja märkmiku täitmine.

1.10 Suuremõõtmeline ja/või raskekaaluline autovedu

1.10.1 Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktid ja nende viimased muudatused. Eestis lubatud veoste suurimad mõõtmed ja massid. Teistes riikides lubatud suurimate mõõtmete ja masside leidmine.

1.10.2 Eestis kehtiv kord suuremõõtmeliste ja/või raskekaaluliste veoste veol. Informatsiooni leidmine teiste riikide kohta. Suuremõõtmeliste ja/või raskekaaluliste veoste mõisted: raskeveosed, suurveosed, erisõidukid, saateautod, eriload, teljekoormused, veoteed.

1.10.3 Nõutav dokumentatsioon. Veoteede kooskõlastus ja loa taotlemine. Nõuded suuremõõtmeliste ja/või raskekaaluliste veoste veol, teabetahvlid ja märgised. Nõutav lisavarustus ja tähistus.

2. Sõiduki tundmine ja käsitlemine

2.1 Sõiduki üldehitus ja innovatsioon autotööstuses. Firmateeninduse mõiste ja rakendamise kord. Sõidukite tehnonõuetele vastavuse kontroll ja liiklusjärelvalve korraldus ning rakendamise kord Eestis.

2.2 Autode VIN-koodid (tehasetähised) ja põhiandmed andmesildil. Kiiruspiiriku ja sõidumeeriku kasutamise nõue. Sõidumeeriku paigaldamise, hooldamise ja tehnilise ülevaatusse kord.

2.3 Mootori jahutusvedelike margid, tähistus ja kasutamine. Mootoriõlide liigitus, nende kvaliteedinäitajad ning markeerimine. Õlide omadused ning nende muutumine töötamise käigus. Mootorikütuse liigitus ja kvaliteedinõuded. Diislikütuse omadused ja külmakindlus. Kütuselisandid

2.4 Heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed. Heitgaasides sisalduvate kahjulike ainete ja ühendite piirnormid

2.5 Veoautodel kasutatavate jõuülekannete liigitus ja tüübid.

2.6 Piduri õhkajami üldskeem ja selle osad. Erinevat liiki toimemehhanismidega pidurid. Sõidupiduri, seisupiduri ja erinevat liiki abi- ja kestvupidurite tööpõhimõtte. ABS ja EBS (elektrooniliselt juhitud pidurisüsteem), tööpõhimõtte. Rõhu kontrollimine õhkajamis.

2.7 Poolhaagise, täishaagise ja kesktelghaagise haakeseadme ehitus ja kasutamise kord. Vedukit ja haagist ühendavate juhtmete ja nende pistikute ehitus ning ühendamise reeglid.

2.8 Üldnõuded sõiduki rehvidele, nende tehnoseisund ja lubatud mustrisügavused. Rehvide valik, rehvide tähistamine koormusindeksi ja kiiruskategooria alusel. Nõuded taastatud ja uuestilõigatud mustri rehvide kasutamisel. Nõuded taastatud rehvide kasutamisel.

2.9 Auto üldine elektrisüsteem ja selle osad: voollallikad ja voolutarbijad. Autol kasutatavad põhilaternad (kaug- ja lähituled), nendele esitatavad nõuded. Põhitulede reguleerimine. Kasutada lubatud laternatüübid, nende tähistamine. Gaaslahendusega lampide kasutamine ning nõuded.

2.10 Sõidukile paigaldatavad satelliitpositsioneerimise seadmed. Tähistused ja tingmärgid. Rikked ja puudused, milliste ilmnemisel ei tohi juht sõitu jätkata. Juhised tegutsemiseks sellistes olukordades.

3. Töökeskkond ja liiklusohutus

3.1 Liiklusohutusosalaste teadmiste täiendamine: mitmesuguste liiklusolukordade analüüs ja hindamine; riske vältiva käitumisviisi kujundamine.

3.2 Juht ja sõiduk erinevates liiklusolukordades: teisi liiklejaid ja ümbritsevat looduskeskkonda arvestava hoiaku kujundamine; piisava ohutunde kasvatamine asjatu riski vältimiseks liikluses;

võimalike ohuolukordade ennetamine; ohutu, sujuva ja keskkonna-säästliku sõidumaneeri kujundamine.

3.3 Säästliku sõiduviisi alused.

3.4 Tegutsemise liiklusõnnetuste ajal.

3.5 Autojuhte ohustavad töökeskkonna riskid. Ohutusnõuded koormate laadimisel, kinnitamisel ja teistes autojuhi kutsetöoga seotud tegevustes.

4. Kindlustused ja vastutus

4.1 Eestis kehtivad nõuded kindlustuse osas. Kindlustuse eri liikide puhul autojuhte puudutavad küsimused. Vabatahtliku ja sundkindlustuse mõisted. Kahjukindlustuse liigid: varakindlustus; sõidukikindlustus (kasko); veosekindlustus.

4.2 Kahjukindlustuse sõlmimise kord, kindlustusmaksud, omavastutus. Kahjukindlustuse eritingimused, nende kajastamine kindlustuslepingus. Hüvitiste maksmise kord.

4.3 Vastutuse kindlustamise mõiste. Selle kindlustusliigi erinevus kahjukindlustusest. Vastutuse kindlustus autoveonduses:

- 1) liikluskindlustus, k.a. rahvusvaheline liikluskindlustus;
- 2) CMR konventsioonist ja võlaõigusseadusest tuleneva vedaja vastutuse kindlustamine. Võimalikud probleemid autojuhi poolt laadimisel põhjustatud kaubakahjude hüvitamisel;
- 3) TIR konventsioonist tulenevate tolligarantiide kindlustamine.

4.4 Liikluskindlustuse kohustuslikkus, kindlustuslepingu sõlmimise kord. Kindlustuslepingute liigid. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus autost ja autojuhi isikust.

4.5 Liiklusõnnetusel tekkida võivad kahjud: isikukahjud; varakahjud.

4.6 Liiklusõnnetuse vormistamine: vormi „Teade liiklusõnnetusest“ täitmise kord. Liiklusõnnetusest teatamine. Politsei poole pöördumist nõudvad juhud. Isiku- ja varakahjude hüvitamine. Kahjude hüvitamise piirmäärad.

4.7 Liikluskindlustus rahvusvahelistel vedudel. „Roheline kaart“, selle väljaandmine ja kasutusala. Liiklusõnnetusest teatamine ja vormistamine välisriikides.

5. Tööõiguse alused

5.1 Töölepingu sõlmimine, selle muutmine, lõpetamine. Töötingimustest teavitamine, sealhulgas tööülesannete kirjeldus, töötegemise asukoht.

5.2 Töötasu, kinnipeetavad maksud, võimalikud hüved. Töötasu suurus, alammäär, lisatasud. Töötaja kohustused, vastutus, lähetused. Kinnipeetavad maksud ja maksed.

5.3 Töölepingut puudutavate töövaidluste lahendamine töövaidluskomisjonis või kohtus nende pädevus. Kollektiivsete töötülide lahendamine, institutsioonid.

6. Autojuhi sõidu- ja puhkeaja korraldus

6.1 Määruse (EÜ) nr 561/2006 ja liiklusseaduse kehtivusala.

6.2 Autojuhi töö-, sõidu- ja puhkeaja erisused tulenevalt eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 561/2006 ja liiklusseadusest.

- 6.3 Autojuhtide sõiduaegade kestus ja lubatavad kõrvalekaldumised.
- 6.4 Kohustuslikud vaheajad ja lubatavad kõrvalekaldumised.
- 6.5 Kohustuslikud puhkeajad ja lubatavad kõrvalekaldumised.
- 6.6 Käsitsi tehtavad kanded.
- 6.7 Juhi kohustused. Tööandja kohustused.
- 6.8 Sõidu- ja puhkeaja arvestuse kord.
- 6.9 Näited praktikast töö- ja puhkeaja kasutamise kohta, erinevate situatsioonide analüüs.
- 6.10 Järelevalve liikluses ja veoettevõtja juures. Karistused nõuete rikkumise korral. Rikkumiste liigitus. Kõige raskemad rikkumised.